

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „Св. Климент Охридски“
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ - 2“

ПРОЕКТИ, ПО КОИТО МОЖЕ ДА СЕ КАНДИДАТСТВА

1. ПРОЕКТ: MEASURING IMPACT IN YOUTH WORK - MISSION (IM)POSSIBLE! (Измерване на въздействието на младежката работа – мисия (не)възможна)

Ръководител – доц. д-р Албена Танева - taneva@phls.uni-sofia.bg

Катедра *Публична администрация* от Философски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ е част от проект **MEASURING IMPACT IN YOUTH WORK - MISSION (IM)POSSIBLE! (Измерване на въздействието на младежката работа – мисия (не)възможна)**. Срокът на действие на проекта е от 1 април 2022 до 1 март 2024 г. Ръководител на проекта от българска страна е доц. д-р Албена Танева. Водеща организация: [NAPOR](#), Serbia. Останалите партньори по проекта са: от Република Северна Македония, Италия, Португалия и Сърбия.

Цел на проекта е картографиране на вече съществуващи системи за измерване на въздействието и изработването на механизми и инструменти, които следят въздействието на младежката работа върху младите хора и това върху социалната среда.

Цел на проекта е и създаване на нов механизъм, измерващ въздействието на младежката работа, който в бъдеще да бъде приложен в застъпничеството на младежките дейности на европейско и национално ниво.

Дейностите по проекта ще обхванат:

- Картографиране и създаване на примерен документ относно измерването на въздействието на младежката дейност върху личността на младите хора (IO1)
- Разработване на механизъм, който ще допринесе за измерването на социалното въздействие на младежката дейност. (IO2) и LTТА – обучение.

Очаквани резултати:

- Издаването на брошура “Mapping of leading practices at local, national and European level regarding youth work impact on youth”.
- Разработен механизъм с инструменти за измерване на въздействието на младежката работа върху младите хора.
- Изследователско проучване, съдържащо механизъм и инструменти за измерване на социалното и икономическото въздействие на младежката работа, придружено от доклад за приложен механизъм в 4 държави, включващ 300 младежи и тренинги.

Събраните водещи практики на местно, национално и европейско равнище за измерване на въздействието на младежката работа върху младите и разработването на нов механизъм обогатяват капацитета на националните асоциации за работа с младежта и довеждат до застъпнически инициативи, основани на релевантни данни.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. ПРОЕКТ: Трансформация за Европа (Transform4Europe): Европейският университет за предприемачи на знанието
Еразъм+ Европейски университети - EPP-EUR-UNIV-2020; Проект № 101004048
(01 ноември 2020 г. - 30 октомври 2023 г.)

Институционален координатор за Софийски университет – проф. д-р Мария Стойчева -
stojchevap@phls.uni-sofia.bg

Анотация на проекта

Алиансът „Трансформация за Европа“ (T4EU) се състои от седем университета от различни региони в Европа: Университета Саарланд (Германия), Университета на Аликанте (Испания), Естонската академия на изкуствата (Естония), Университета на Силезия в Катовице (Полша), Софийския университет Климент Охридски (България), Университета в Триест (Италия) и Университета Витаутас Мгнус (Литва).

Партньорите от T4EU са си поставили амбициозната цел да изградят нов тип транснационално междууниверситетско сътрудничество и да допринесат за развитието на Европейското образователно пространство.

Алиансът T4EU цели създаването на съвместни европейски учебни програми, насърчаването на иновативна среда за преподаване и учене, създаване и прилагане на интелигентна стратегия за трансформация на регионите и установяване на ефективен междурегионален диалог за научни изследвания и иновации.

Научните и образователни дейности на Алианса са насочени към **следните три изследователски области:**

- Цифрова трансформация и интелигентни региони
- Трансформация на околната среда и устойчивост
- Обществена трансформация, изграждане на общност и включване.

По-конкретно, в рамките на текущата покана за предложения по проекта за млади изследователи и постдокторанти – Фаза 2 на българското Министерство на образованието и науката, Алиансът T4EU подкрепя изследвания във всяка от тях:

- **Дигитална трансформация и интелигентни региони:** дигитален бизнес, предприемачество, управление; интелигентен растеж, интелигентни градове, региони и др.
- **Екологична трансформация и устойчивост:** ландшафтна екология и опазване на околната среда; управление на отпадъците; устойчиво регионално (териториално) планиране и развитие; устойчиво пространствено планиране и градско развитие; геопространствени информационни системи, наблюдение на земята и големи бази данни; устойчива енергия; устойчив икономически растеж, потребление и производство; устойчиви населени места и градско планиране и др.
- **Социална трансформация, изграждане на общност и включване:** различни измерения на обществената трансформация – политическа, социална, културна, образователна и правна; многоезичие, езикови политики и политики за езиково образование, межкултурна и демократична компетентност, възприятия и отношение към „другия“; промяна в идентичностите и идентификациите в европейското пространство и извън него; образованието като трансформация по отношение на интернационализацията в и на образованието; правата на човека и демократичното гражданство и др.

3. ПРОЕКТ: „ПСИХОЛОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ЗДРАВНИТЕ НЕРАВЕНСТВА И КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ“, финансиран от ФНИ на МОН, КП-06-Н35/1

ръководител: проф. д.пс.н. Соня Карабелъова - karabeluov@phls.uni-sofia.bg

Съвременното разбиране за здравето представлява интегрална категория, динамичен феномен и процес на непрекъсната промяна в резултат на влияние на различни фактори, свързани с взаимодействието на човека с околната среда. В тази връзка се дефинират два основни типа здравни поведения: поведение, което води до намаляване на риска от заболяване; поведение, ориентирано към превенция и подобряване на здравето. Рисковите за здравето поведения се свързват с всяка човешка дейност, която увеличава заболяемостта и понижава качеството на живота. Сред тях се открояват нездравословното хранене, тютюнопушенето, прекомерната консумация на алкохол и слабата физическа активност, прекомерното използване на интернет, здравна тревожност, които повишават равнището на стрес, киберхондрия и др. В същото време саморегулацията на здравното поведение е свързана с това как хората възприемат и оценяват здравния си статус, познанията за рисковите за здравето фактори, типа личност, стратегиите за справяне и възможностите за адаптация в непрекъснато променящите външни условия. Тази концепция се отразява в базисните постулати на психологията на здравето, които са свързани с ролята на превенцията, социално-икономическите фактори, промяната в стила на живот, субективното чувство за щастие и благополучие и ролята на индивидуалното поведение при поддържането на добър здравен статус и високо качество на живот.

Целта на проекта е да се създаде интегративен мултидименсионален модел за поддържане на добро физическо и психическо здраве за оптималното човешко функциониране. За постигането на тази цел са формулирани задачи, които са ориентирани към идентифициране на психологическите и социално-икономическите рискови фактори, които предиктират здравното поведение на младите хора в България. Постигането на основната цел ще допринесе за изясняване на актуалния статус на разглежданата проблематика и неговата значимост за здравословния начин на живот на младите хора в българския социокултурен контекст. Основните дейности по проекта включват сравнителен анализ и интерпретация на данни от теоретични и емпирични проучвания на психологическите корелати на здравното поведение.

От кандидатите се очаква да покажат изследователски опит за обработка, описание, анализ и интерпретация на данни от емпирични психологически проучвания, изготвяне на научни доклади и статии, публикувани в списания и представени на конференции, както и опит от участие в изследователски проекти с фокус по проблематиката на настоящия проект.

4. ПРОЕКТ: CultUrEn (Culture Urban Environment) – културното наследство като фактор за постигане на устойчива градска среда ФНИ / МОН / КП-06-Н45/6 - 08.12.2020 г. Срок на изпълнение: 08.12.2023 г.

Ръководител – проф. дн Иван Кабаков - kabakov@phls.uni-sofia.bg

Проектът „CultUrEn (Culture Urban Environment) – културното наследство като фактор за постигане на устойчива градска среда“ е реакция на осъзнатата необходимост за пълноценно използване на потенциала на културното наследство за въздействие върху обществата и тяхното развитие, както и за превръщането на съвременния град в място за смислено човешко съществуване, което съвместява най-новите технологични постижения с достигналите до нас памет и наследство. Иначе казано – умните градове придобиват добавена стойност по отношение на качеството на средата когато се превърнат и в градове с памет, които опазват и интегрират културното наследство в градската инфраструктура.

Основната идея на проекта е да картографира и да представи отделни културни обекти, които имат потенциал за развитието не само на града, но и на региона, в който се намират. Реализацията на изследователската задача изисква да се идентифицират репрезентативни български градове,¹ чието културно наследство е изследвано с оглед на неговата интегрираност в градската инфраструктура. В рамките на проекта трябва да се изработят и модели на интегриране на културното наследство в градска среда, основани на критичен анализ на наличната информация, които да подпомогнат публичните власти в разработването на стратегии и политики в областта на културното наследство, планове за интегрирано развитие на общините и планове за опазване и управление на културни обекти.

Основната цел на проекта е да се разработят модели на интегриране на културното наследство в градска среда, които да създадат предпоставки за увеличаване на инвестициите и професионалната квалификация на специалистите, работещи в областта на културното наследство, както и за модернизация на институциите на паметта, въвеждане на иновации, модерен дизайн за осигуряване на достъп на заинтересованите страни и организации до наследството с оглед повишаване на качеството на живот в българските градове.

Тематичните области на проекта в които биха могли да се включат млади учени и постдокторанти със свои изследователски проекти и теми, които усилват вече реализираните изследвания и допълват постигнатите изследователски резултати в посочените градове са следните:

1. Емблематични сгради / обекти
2. Индустриално наследство
3. Дисонантно наследство
4. Градско наследство
5. Политики за градско развитие

---

¹ Идентифицираните градове могат да бъдат открити в брошурата на проекта.

5. ПРОЕКТ: RUSTIK - Rural Sustainability Transitions through Integration of Knowledge for improved policy processes

Ръководител – доц. д-р Петя Славова - pslavova@phls.uni-sofia.bg

RUSTIK е четири годишен проект (01.09.2022 - 31.08.2026), финансиран от програма „Хоризонт Европа“ на Европейската комисия и има за цел да проучи готовността на селските райони за извършването на така наречения „Зелен преход“ в трите негови измерения – социално-икономически и цифрови трансформации и промени, свързани с климата и околната среда. Основна цел на проекта е да разработи концепцията за функционални селски райони, по подобие на съществуващата такава за функционални градски райони, но подлагайки на критичен анализ използваните до момента аналитични подходи и понятия и като регистрира и интегрира нови и съществуващи данни. За постиганена тази цел проектът ще използва конвенционални качествени и количествени методи и методи чрез подхода на участието (партисипативни методи), създавайки дванадесет живи лаборатории (living labs) в Европа, една от които ще бъде базирана в България. Основните дейности на проекта са свързани с анализ на съществуващата научна литература и политически (policy) и нормативни документи във връзка с трите тематични измерения на

„Зеления преход“ в селските райони; с анализ на съществуващи данни и разработване на сравнителни методологии за регистрация на нови данни; с приложение на специфични партисипативни методи за изграждане на „жива лаборатория“ в предварително избран селски район.

Проектът цели да насърчи разработването на пост-докторантски проекти и проекти на млади учени в две тематични области, с фокус върху актьори и процеси, развиващи се в селските райони:

- 1) Социално-икономически изследвания на храни, алтернативни хранителни вериги и мултифункционални практики в агро-хранителния сектор (1);
- 2) Изследвания на социално-културните и икономически практики на употреба на природата и природните ресурси в контекста на „Зеления преход“ (1).

Кандидатите трябва да демонстрират наличен предишен изследователски опит под формата на публикувани статии и изнесени доклади на конференции по една от двете теми, както и изследователски опит в изследване на селските райони чрез участие във фокусирани в тази проблематика изследователски проекти. Опитът на кандидатите чрез участие в проекти, финансирани по рамковите програми за научни изследвания и иновации на Европейската комисия (Horizon 2020, FP7) и програмата за териториално сътрудничество (ESPON) ще се счита за предимство.